

eller hvad det nu bliver, men saa vil der blive et Spild af Stemmer. For øvrigt kan der ogsaa fremkomme andre mærkelige Resultater. Selv ved Forholdstalsvalgmaaden kan et Mindretal blandt Vælgerne blive Flertal i Repræsentationen og omvendt, hvilket f. Eks. Valgresultaterne ved sidste kommunale Valg i Fakse og paa Frederiksberg viste. Altsaa, Erfaringen viser, at alle de Indvendinger, det ærede Medlem og hans Parti have haft imod Enmandsvalgkredsene og det gamle System, ogsaa kunne rettes imod Forholdstalsvalgmaaden. Det kan ikke nytte, det ærede Medlem ryster paa Hovedet. Kendsgerningerne vise, at Højre var Mindretal paa Frederiksberg, og et andet Parti var Mindretal i Fakse blandt Vælgerne, men de blev ikke desto mindre Flertal i Repræsentationen; der skete altsaa en saa grundig Forskydning, som det er fra Flertal til Mindretal eller fra Mindretal til Flertal. Det vil det ærede Medlem slet ikke kunne benægte. Ogsaa ved Forholdstalsvalgmaaden kan der gaa Stemmer til Spilde. Der vil navnlig gaa mange Stemmer til Spilde, hvis vi skulle have Amtskredse, hvis ikke vi ville gøre hele Landet til en eneste stor Kreds. Og saa snart der opstaar forskellige Partier — og Forholdstalsvalgmaaden har en vis Tendens til at splitte Partierne, har en vis Tendens til at lade Vælgerne samle sig om de mindre, snævrere Interesser, Gruppeinteresser, Klikeinteresser —, og jo mere Befolkningen deler sig i mindre Partier, desto flere Stemmer vil der gaa til Spilde, idet Stemmerne splittes. Det er ikke noget, som følger alene med Enmands-Valgkredsordningen, det er ogsaa noget, som følger med den Ordning, som det ærede Medlem fra Frederiksberg er Ordfører for. Altsaa gælder hans Argument om de spildte Stemmer aldeles ikke mig og min Opfattelse. Og det ærede Medlem var ogsaa uheldig, naar han vilde gendrive den Paastand, jeg havde fremsat, at med en retfærdig Valgordning med omtrent lige store Kredse og med Omvalg, vilde vi naa i alt væsentligt det samme Resultat som gennem Forholdstalsvalgmaaden. Jeg føjede til: under normale politiske Forhold. Der var det ærede Medlem ogsaa uheldig, idet han henviste til Tyskland. Men i Tyskland er Stillingen jo netop den, at man der ikke har den ene af de Ting, jeg nævned, nemlig en retfærdig Valgkredsordning. Man har netop en bunduretfærdig Valgkredsordning, en Valgkredsordning fra 1867 og 1870, som er totalt forældet, endnu mere forældet

end vor og fuldkommen uretfærdig. Og saa kan man naturligvis ikke faa et retfærdigt Resultat ud deraf, det er ganske givet. Der var det ærede Medlem ogsaa uheldig. Endvidere har det ærede Medlem fra Holbæk (Rode) jo gjort opmærksom paa, at i Tyskland har man bundet Omvalg. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Holbæk og har tidligere gjort gældende her i Salen, at frit Omvalg netop vil medføre, at det samlede Resultat i alt væsentligt vil blive det samme under normale Forhold som ved Forholdstalsvalgmaaden, idet Partierne saa ganske anderledes frit kunne operere ved Omvalgene, thi saa vide de nøjagtigt, hvor stor Styrke de havde i første Valgømgang. Det vil da i mange Tilfælde blive en Indførelse af en Slags frivilligt Forholdstalsvalg.

Det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger) kunde trods sine Vibrationer aldeles ikke helt komme bort fra, at for nogle ganske faa Aar siden stod han og hans Parti paa det Standpunkt, hvor vi nu staa og tilbyde ham en Forhandling om en Overenskomst, saa han maatte finde paa nye Udveje til at slippe derfra. Han gik saa let hen derover som muligt. Det ærede Medlem citerede en Dagsorden, Højre stillede i 1906, som var ganske kort, og som havde været behandlet grundigt Aaret i Forvejen. Højre stillede en ganske kort Dagsorden om en Grundlovsændring med Forholdstal, der, som vi vide, i de senere Aar har været Højres principale Standpunkt. Men det ærede Medlem maatte hellere have henvist til eller have tænkt paa den Dagsorden, som Højre foreslog, da Sagen, nemlig i Marts 1905, var til første Behandling her, og da Højre ogsaa detailleret angav sit Standpunkt. Da stillede Højres Fører en Dagsorden, som jeg med Formandens Tilladelse skal tillade mig at oplæse, og som viser, at et af de Alternativer, Højre den Gang foreslog, var nøjagtig det, vi nu tilbyde. Desværre synes Højres Interesse nu at være stærkt kølnet for det, Højre foreslog for kun 4 Aar siden. Højres Dagsorden lød saaledes: Idet Folketinget udtaler, at Kravet om Befolkningens ligelige Repræsentation i dette Ting kun kan fyldestgøres ved en Ændring af Grundlovens § 32, hvorved der ved Valgene til Folketinget indføres Forholdstalsvalg i større Kredse, opfordrer det Regeringen til i næste Rigsdagsamling: enten at fremsætte Forslag for Rigsdagen til en saadan Grundlovsændring eller, hvis dette skulde vise sig ugørligt, at